

Chương 8:

Các học thuyết kinh tế Mácxit

Khái quát

8.1. Sự ra đời và tổng quan

8.2. Chủ nghĩa xét lại

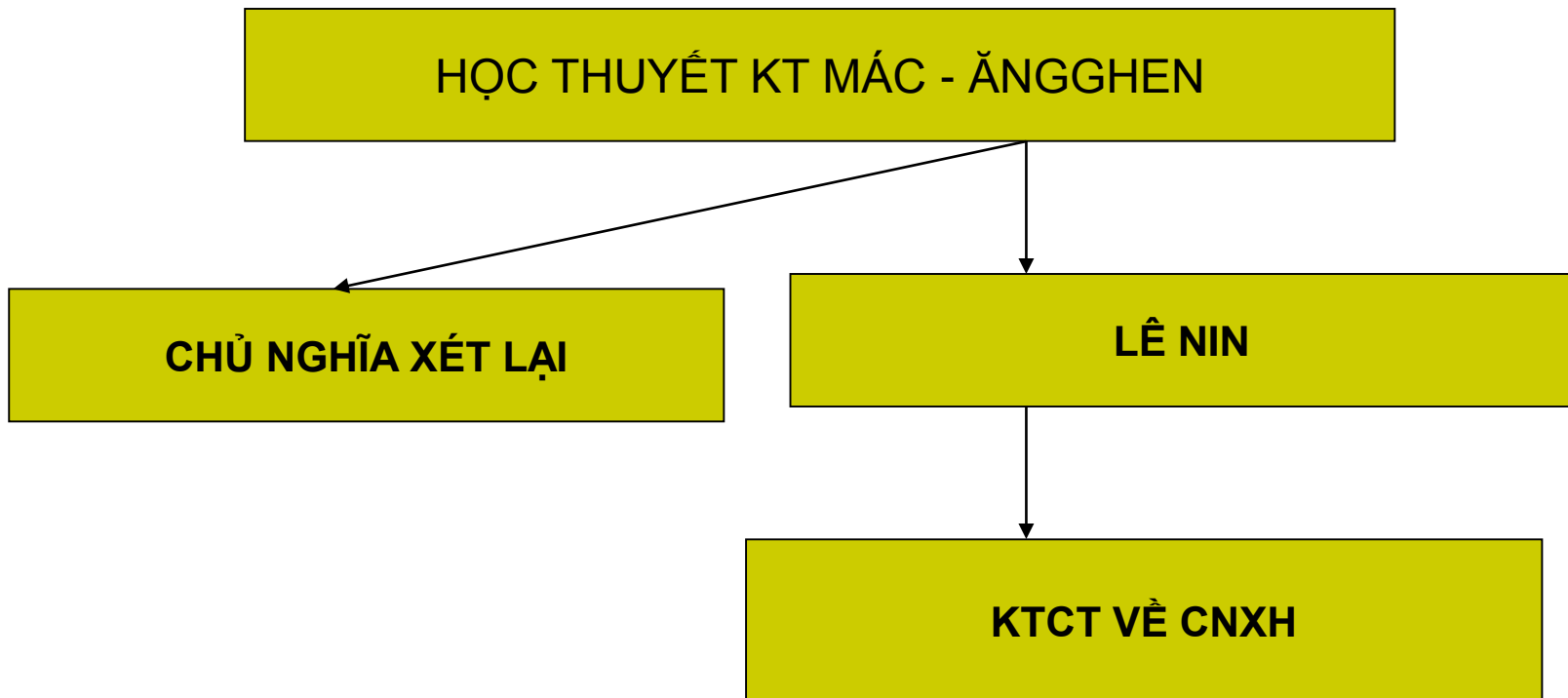
8.3. V.I. Lênin

8.4. KTCT về CNXH theo mô hình kế hoạch hóa tập trung

8.1. Sự ra đời và tổng quan

Các học thuyết KT mácxít ra đời từ cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX cho đến ngày nay.

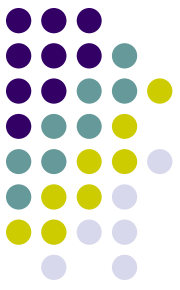

8.2. Chủ nghĩa xét lại

- Tổng quan:
 - Xuất hiện vào thập kỷ cuối thế kỷ XIX và thập kỷ đầu thế kỷ XX.
 - Khuynh hướng kết hợp chủ nghĩa Mác với chủ nghĩa thực dụng.
 - Đưa ra thuyết “CNXH dân chủ”

Xét lại các nguyên lý của chủ nghĩa Mác

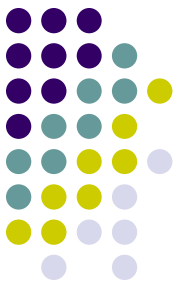
- Đại biểu điển hình: Cauxky, Himphecđinh

8.2. Chủ nghĩa xét lại

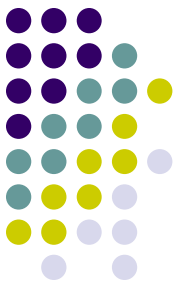
8.2.1. Cauxky (Karl Kautsky 1854 – 1938)

- Thân thế sự nghiệp
 - Sinh ở Prague, học ở Viene
 - Chịu ảnh hưởng lớn của tư tưởng Darwin và chủ nghĩa thực chứng
 - Một trong những nhà lãnh đạo Quốc tế II
 - Theo chủ nghĩa Mác – Ăngghen thời kỳ đầu, giới thiệu học thuyết Mác
 - Sau đi theo hướng khác (chủ nghĩa xét lại)

8.2.1. Cauxky (Karl Kautsky 1854 – 1938)

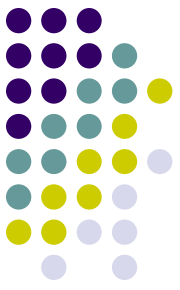
- Học thuyết kinh tế
 - Giải thích các cuộc khủng hoảng sản xuất thừa và sự sụp đổ của CNTB
 - Luận giải về chủ nghĩa đế quốc
 - Về con đường đi lên CNXH và nền kinh tế XHCN
- Phủ nhận học thuyết đấu tranh giai cấp và chuyên chính vô sản của Mác

8.2. Chủ nghĩa xét lại

8.2.2. Hin phéc đing (1877 – 1941)

- Thân thế sự nghiệp
 - Sinh ra ở Viene
 - Chịu ảnh hưởng nhiều của trường phái Áo
 - Tác phẩm chủ yếu: “Tự bản tài chính” 1910
 - 1919 trở thành công dân Đức
 - 2 lần làm Bộ trưởng Tài chính Đức

8.2.2. Hin phéc đing (1877 – 1941)

Học thuyết kinh tế

- Tư bản tài chính và chủ nghĩa đế quốc
- Chủ nghĩa tư bản có tổ chức

Con đường đi lên CNXH không có cuộc đấu tranh giai cấp và chuyên chính vô sản.

LLSX phát triển tự phát sẽ dẫn tới CNXH

8.3. Lênin

8.3.1. Tổng quan

V.I. Lênin (1870 – 1924)

- Tiểu sử
- Sự nghiệp cách mạng
- Cuộc đấu tranh bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác trong giai đoạn mới

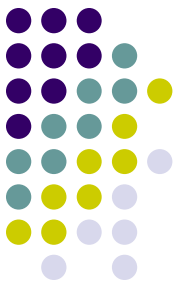
Đưa CN Mác thành CN Mác - Lênin

8.3. Lênin

8.3.2. Lý thuyết tái sản xuất tư bản

- Đưa nhân tố tiến bộ kỹ thuật vào phân tích TSX xã hội.
- Chia khu vực sản xuất ra TLSX thành 2 khu vực: SXTLSX để SXTLSX và SXTLSX để SXTLTD.
- Giải thích quá trình ra đời của sản xuất TBCN trên cơ sở phát triển sản xuất hàng hóa giản đơn

8.3. Lênin

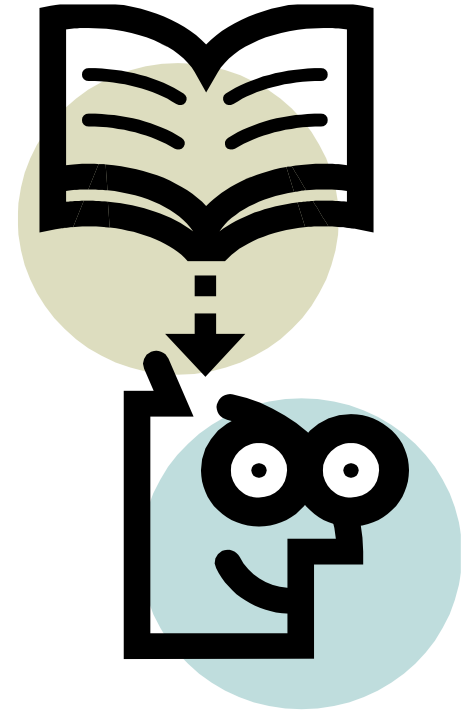
8.3.3. Lý luận về chủ nghĩa đế quốc

- Sự tập trung sản xuất và các tổ chức ĐQ
- Các ngân hàng và vai trò mới của chúng
- Tự bản tài chính và bọn đầu sỏ tài chính
- Xuất khẩu tự bản
- Phân chia thế giới giữa các tổ chức ĐQ
- Phân chia TG giữa các cường quốc
- CN đế quốc giai đoạn đặc biệt của CNTB
- Tính ăn bám và sự thối nát của CNTB
- Vị trí của CN đế quốc trong lịch sử

Thảo luận

Những biểu hiện mới
trong các đặc điểm
của chủ nghĩa tư
bản độc quyền hiện
nay?

8.3. Lênin

8.3.4. Nền kinh tế thời kỳ quá độ lên CNXH

- Nền kinh tế nhiều thành phần
- Phát triển quan hệ hàng – tiền như một phương tiện xây dựng nền kinh tế XHCN
- Nhà nước vô sản kiểm soát

8.4. KTCT về CNXH theo mô hình kế hoạch hóa tập trung

8.4.1. Sự ra đời của nền kinh tế XHCN theo mô hình KHHTT

- Tiến hành cách mạng vô sản và thiết lập nền chuyên chính vô sản
- Xác lập sở hữu toàn dân, sở hữu tập thể TLSX, xóa bỏ tư hữu TBCN và tiểu tư hữu

Quá trình này diễn ra trong thời kỳ quá độ, sản xuất hàng hóa còn tồn tại, nền kinh tế nhiều thành phần
Kết thúc TKQĐ chỉ còn lại thành phần KT XHCN

8.4. KTCT về CNXH theo mô hình kế hoạch hóa tập trung

8.4.2. Hệ thống qui luật và phạm trù kinh tế của nền kinh tế XHCN

- Qui luật kinh tế cơ bản
- Qui luật phát triển có kế hoạch và cân đối nền kinh tế quốc dân
- Qui luật phân phối theo lao động
- Qui luật năng suất lao động tăng lên không ngừng
- Sản xuất hàng hóa và qui luật giá trị còn tồn tại nhưng đã thay đổi cơ bản
- Tiền tệ thay đổi hoàn toàn bản chất

8.4. KTCT về CNXH theo mô hình kế hoạch hóa tập trung

8.4.3. Ý nghĩa

- Là cơ sở cho hệ thống giáo trình KTCT các nước XHCN cũ
- Cơ sở của các chính sách kinh tế và quản lý kinh tế của các nước XHCN cũ
- Tạo ra mô hình kinh tế XHCN đặc biệt – “*mô hình kinh tế XHCN kế hoạch hóa tập trung*”

Là trào lưu kinh tế tồn tại trong các nước XHCN từ giữa thế kỷ XX đến trước công cuộc Đổi mới

Thảo luận

Nội dung và ý nghĩa
Chính sách kinh tế
mới (NEP) của Lênin
trong thời đại hiện
nay?

